

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних
технологій

Кафедра кримінального права та правосуддя

СИЛАБУС

**Міжнародне співробітництво у боротьбі
зі злочинністю**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. завідувача кафедри

Сенченко Н.М.

(підпис) (прізвище та ініціали)

«24» червня 2024р.

Розробник: Коломієць Н.В., завідувач кафедри, д.ю.н, професор
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри кримінального права та правосуддя

Протокол від «24» червня 2024 р. № 10

Узгоджено з гарантом освітньої програми: Коломієць Н.В.

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова. (ВК 14)
Мова викладання	українська.
Рік навчання та семестр	IV рік/VII семестр. ОП «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура.)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
Викладач (-і)	Коломієць Н.В., д.ю.н, професор.
Профайл викладача (-ів)	https://nnip.stu.cn.ua/uk/news/item/1055-naukovo-pedagogichniy-sklad-kafedri.html
Контакти викладача	n.kolomiyets@stu.cn.ua

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю» є вибірковою навчальною дисципліною для здобувачів ОП «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура.)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і є однією з найважливіших дисциплін кримінально-правового циклу, що викладаються у закладах вищої освіти для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальність 081 «Право».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система міжнародно-правових норм і принципів, що регулюють співробітництво держав у трьох напрямках: боротьби з міжнародними злочинами, боротьби з транснаціональними злочинами та правової допомоги у кримінальних справах.

2. Мета та цілі курсу. Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю» є надання студентам комплексного уявлення про становлення і розвиток міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю, ознайомлення їх з основними положеннями міжнародно-правових договорів, звичаями та рішеннями міжнародних судових установ у цій сфері регулювання, доктринами провідних вчених-міжнародників, засадами діяльності міжнародних кримінальних судів, принципами юрисдикції та правової допомоги у кримінальних справах, а також сучасними тенденціями у цій галузі. Даний освітній компонент забезпечує формування наступних компетентностей:

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

1. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти наступних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

-знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (РН 13);

-пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН19);

- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН 20).

4. Пререквізити. Передумови для вивчення дисципліни є вивчення наступних навчальних дисциплін: Кримінальне право, Кримінально процесуальне право, Судові та правоохоронні органи тощо.

5. Обсяг курсу. Зазначте загальну кількість кредитів, кількість занять та годин самостійної роботи.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20 години
Семінарські заняття	20годин
Самостійна робота	80 годин
Всього кредитів	4

Форма проведення занять – лекційні, семінарські заняття, самостійна робота з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів, інтернет-ресурсів.

Тематика лекційних занять

Тема № 1. Становлення та розвиток міжнародно-правового співробітництва в боротьбі зі злочинністю.

Історія розвитку міжнародно-правового співробітництва в боротьбі зі злочинністю. Поняття міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю: предмет регулювання, джерела права, основні принципи. Поняття юрисдикції у доктрині міжнародного права. Юрисдикція держави: поняття і види. Принципи кримінальної юрисдикції держав: територіальний, персональний (громадянства), захисту (реальний), універсальний. Форми реалізації співробітництва в боротьбі зі злочинністю: конвенційна та інституціональна. Уніфікація національного кримінального права і процесу на основі міжнародно-правових актів. Взаємодія норм щодо міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю з нормами права міжнародної відповідальності, права прав людини, міжнародного гуманітарного права.

Тема № 2. Міжнародне кримінальне право і міжнародна кримінальна юстиція

Міжнародне кримінальне право: поняття, предмет регулювання, джерела, принципи. Міжнародні злочини: поняття, правове регулювання. Геноцид. Злочини проти людяності. Военні злочини в контексті міжнародного гуманітарного права. Агресія: проблеми визначення. Роль Ради Безпеки ООН. Кампальська конференція. Міжнародні кримінальні трибунали ad hoc (Нюрнберзький і Токійський, Югославський і Руандійський): правова основа утворення, судоустрій, юрисдикція, процедура провадження. Міжнародний кримінальний суд: особливості правового статусу, судоустрій, юрисдикція, процедура провадження.

Тема № 3. Правові основи співробітництва (універсальні, регіональні, двосторонні угоди)

Правове забезпечення співробітництва відповідно до норм міжнародного права. Конвенція про право міжнародних договорів як підстава для визнання суб'єктами чинності угоди. Конвенція та закон України про правонаступництво. Національні законодавства окремих держав Європи та України про дію міжнародних норм на території України (ст. 9 Конституції України). Багатосторонні угоди про боротьбу зі злочинністю. Конвенції про визначення видів злочинів та дії держави як суб'єкта міжнародного права щодо запобігання міжнародним злочинам та їх розкриття. Регіональні структури та правові документи з питань боротьби зі злочинністю в Азії, Африці, Австралії, Америці та Європі. Конвенції Ради Європи щодо боротьби зі злочинністю. Юрисдикція діяльності країн СНД. Робота Комісії щодо координації програм боротьби зі злочинністю. Конвенція про правову допомогу в цивільних, сімейних і кримінальних справах, її значення для організації співробітництва. Закон України "Про міжнародні договори України". Вирішення колізій між міжнародними нормами, між міжнародними нормами і внутрішньодержавним законодавством.

Тема № 4. Міжнародне співробітництво у боротьбі із транснаціональною злочинністю

Поняття транснаціональних злочинів, їх види. Основні напрями міжнародного співробітництва у боротьбі із транснаціональною злочинністю. Міжнародно-правовий механізм протидії транснаціональній злочинності. Організовані злочинні групи як основний суб'єкт скоєння транснаціональних злочинів. Національне законодавство та міжнародні договори, які регулюють питання попередження, розкриття та боротьби з транснаціональними злочинами.

Тема № 5. Міжнародне співробітництво з питань правової допомоги у кримінальних справах

Визначення, правова регламентація і принципи правової допомоги у кримінальних справах. Органи держави, компетентні здійснювати діяльність із надання правової допомоги. Види правової допомоги у кримінальних справах. Підстави для відмови в наданні правової допомоги у кримінальних справах. Українське законодавство про правову допомогу в кримінальних справах.

Тема № 6. Видача осіб, які вчинили злочини, і передача засуджених для відбування покарання

Екстрадиція як один з найдавніших інститутів міжнародного кримінального права. Видача правопорушників як форма співробітництва між державами при реалізації напрямів боротьби зі злочинністю. Типові правила видачі осіб, які вчинили злочини, в резолюціях ООН. Європейські конвенції про видачу правопорушників та передачу засуджених для відбування покарання. Правові підстави для видачі правопорушників. Наявність ознак злочину, що передбачають умови для видачі осіб, які вчинили злочин. Ознаки, що визначають умови для передачі засуджених для відбування покарання. Принцип верховенства норм міжнародного права у вирішенні колізій щодо видачі осіб за злочини, вчинені проти людства. Положення щодо невидачі злочинців. Захист власних громадян, захист осіб від подвійного засудження за один і той самий вчинок. Процедури виконання видачі: запити, виконання затримання, умови перевезення, транзитне транспортування через інші країни, видача третій стороні тощо. Дотримання прав людини при екстрадиційному процесі, передбачених у міжнародних документах (Загальна декларація прав людини, ст. 9 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, ст. 5 Європейської конвенції про права людини). Національне законодавство різних країн про підстави та процедури екстрадиції. Національне законодавство України щодо підстав і процедур екстрадиції.

Тема № 7. Особливості співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю в Європі

Специфіка геополітичного розташування Європи та врахування цього аспекту у боротьбі зі злочинністю. Зв'язок європейських правоохоронних структур з аналогічними установами інших континентів. Рада Європи та створені нею структури з питань боротьби зі злочинністю. Поділ країн Європи за участю в структурах таких міжнародних організацій, як Рада Європи, Європейський Союз, СНД, країни Балтії. Роль міждержавних угруповань у питаннях боротьби зі злочинністю. Організація Об'єднаних Націй і Рада Європи, шляхи співробітництва щодо визначення стандартів у питаннях кримінального судочинства, статусу потерпілого та затриманої особи.

Тема № 8. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) як центр міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю

Інтерпол як міжнародна правоохоронна організація у галузі співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю: передумови створення, напрями діяльності. Основні завдання, структура та функції Інтерполу. Взаємодія Інтерполу з міжнародними організаціями та окремими державами у галузі протидії злочинності. Поняття та передумови створення Національного центрального бюро Інтерполу. Основні завдання та функції НЦБ Інтерполу в Україні. Структура НЦБ Інтерполу та регіональні підрозділи НЦБ Інтерполу в Україні. Порядок взаємодії правоохоронних органів по лінії Інтерполу.

Тема № 9. Європейський поліцейський офіс (Європол) як форма регіонального співробітництва у боротьбі зі злочинністю

Передумови створення і етапи розвитку Європолу як регіональної міжнародної правоохоронної організації. Основні завдання і організаційні форми діяльності Європолу.

Центральне бюро як регіональний представник Європолу. Взаємодія Європолу з іншими міжнародними організаціями у сфері правоохоронної діяльності.

Тема № 10. Міжнародно-правові та організаційні основи правоохоронної діяльності ОБСЄ

Організація з безпеки та співробітництва в Європі: передумови створення та правові основи діяльності. Напрями правоохоронної діяльності ОБСЄ. Співробітництво України з ОБСЄ у правоохоронній сфері.

Тематика семінарських занять

1. Становлення та розвиток міжнародно-правового співробітництва в боротьбі зі злочинністю.
2. Міжнародне кримінальне право і міжнародна кримінальна юстиція.
3. Правові основи співробітництва (універсальні, регіональні, двосторонні угоди).
4. Міжнародне співробітництво у боротьбі із транснаціональною злочинністю.
5. Міжнародне співробітництво з питань правової допомоги у кримінальних справах.
6. Видача осіб, які вчинили злочини, і передача засуджених для відбування покарання.
7. Особливості співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю в Європі.
8. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) як центр міжнародного.
9. Європейський поліцейський офіс (Європол) як форма регіонального співробітництва у боротьбі зі злочинністю.
10. Міжнародно-правові та організаційні основи правоохоронної діяльності ОБСЄ.

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих тем: Зміст міжнародного співробітництва. Види міжнародного співробітництва. Форми міжнародного співробітництва. Злочини міжнародного характеру, які передбачені спеціальними конвенціями: злочини вчинені на морі; злочини, пов'язані з хуліганством футбольних уболівальників. Взаємодія Інтерполу з міжнародними організаціями та окремими державами у галузі протидії злочинності. Уніфікація національного кримінального права і процесу на основі міжнародно-правових актів. Взаємодія норм щодо міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю з нормами права міжнародної відповідальності, права прав людини, міжнародного гуманітарного права. Європейські конвенції:- про видачу правопорушників та протоколи до неї; - про передачу провадження у кримінальних справах;- про нагляд за умовно засудженими або умовно звільненими правопорушниками; про передачу засуджених осіб; - про взаємну допомогу в кримінальних справах; - про відмивання, пошук, арешт і конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом. Статус європейських конвенцій у нашій державі та зобов'язання щодо їх виконання Україною.

7. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету "Чернігівська політехніка"».</p> <p>З дисципліни здобувач може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на екзамені.</p> <p>Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із студентами під час лекцій та опитувань студентів на семінарських заняттях. Бали, які набрані здобувачем за результатами активності на семінарах та за контрольну роботу, складають оцінку поточного контролю.</p> <p>Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти відповідні результати навчання (РН), що передбачені освітньою програмою.</p> <p>Кожен результат навчання оцінюватися окремо: - знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (РН 13) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять;</p>
--	---

	<p>- пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН19) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять та через публічний захист курсових робіт.</p> <p>- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН 20) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять.</p> <p>Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки. Оцінювання успішності здобувача вищої освіти під час семестрового контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS і вносяться в відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».</p> <p>Складання іспиту є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для студентів, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо студент виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати іспит.</p> <p>Повторне складання іспиту з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Робота на семінарському занятті оцінюється у балах (5 балів за одне заняття) за наступними критеріями:</p> <p>5 балів – здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.</p> <p>4 бала – здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.</p> <p>3 бала – здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.</p> <p>1-2 балів – здобувач за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; студент із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань.</p> <p>0 балів – здобувач не готовий до семінарського заняття.</p> <p>Порядок оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти.</p> <p>Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання самостійної роботи здобувачів, є: глибина і</p>

	<p>міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях, а також самостійність та своєчасність здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу.</p> <p>Максимально можливий бал (1бал за тему) за конкретним завданням ставиться за умови відповідності виду самостійної роботи всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів.</p> <p>Перелік завдань для самостійної роботи здобувачів зазначений в методичних рекомендаціях.</p> <p>Написання контрольної роботи оцінюється за критеріями: відповідна форма, грамотність, логічно-послідовне викладення матеріалу, охайність, науковість, достатня кількість дослідженої літератури, достатній обсяг та пропорційність структурних частин роботи. За наявності всіх компонентів робота отримує 5 балів; обмежена кількість використаної літератури, наявність орфографічних помилок, питання розкриті частково – 4 бали; за неохайне оформлення, недостатньо повне відображення теоретичної частини, суттєві помилки – 3 бали; за неохайне оформлення, не відображення теоретичної частини – 1-2 бали; робота невиконана – 0 балів.</p> <p>Наукова робота – 5 балів - тези/15 балів наукова стаття.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених всіх видів навчальної роботи з навчальної дисципліни, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно» – Е, 60 балів), то він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому в розділі 6 «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка»», затвердженого вченою радою НУ «Чернігівська політехніка»</p>

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
1	Робота на семінарському занятті (усне опитування, письмове, презентації)	0...50
2	Самостійне опрацювання теми	0...5
3	Контрольна робота	0...5
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (Залік)		0...40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність під час проведення практичних та лекційних занять. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Пропущені теми семінарських занять не відпрацьовуються. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка»). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення

академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до Положення визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка», Порядку визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка».

Рекомендована література.

1. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності): підручник / В. А. Гринчак, І. В. Земан, І. І. Когутич, О. К. Марін. Харків: Право, 2019.
2. Boister, N. An Introduction to Transnational Criminal Law: Edition 2. Oxford University Press. 2018. 512 p.
3. Bassiouni C. International Extradition: United States Law and Practice (6th Edition). Oxford International Law Library. 2014. 1328 p.
4. Senatorowa Oksana. Die Ukraine und der Internationale Strafgerichtshof: Der lange Weg zur Gerechtigkeit. Ukraine-analysen NR. 208, 06.11.2018. P. 7–11. URL: <http://www.laender-analysen.de/ukraine/pdf/UkraineAnalysen208.pdf>
5. Oksana Senatorova. Prosecution of International Crimes Committed in Ukraine: Current Challenges and Perspectives. Religion & Gesellschaft in Ost und West. 2022. NR. 4.